

Från Norrbotten? Nej — från Kina.

Vi kvinnor

I Demokratiskt Världsförbund

Å R'G. 5
1 9 5 3
Nr 6

En Pyrrhusseger

Pyrrhus var kung i Epirus i Grekland omkring år 300 f. K. Han var känd som en framstående fältherre, och Tarentum, en grekisk koloni i södra Italien, begärde hans hjälp mot de framträngande romarna. Han segrade också mot dem, men hans förluster var större än hans vinning, och det var efter dessa strider han skulle ha yttrat de berömda orden: "En sådan seger till och jag är förlorad." — Han blev besannad. Tarentum och hela Grekland uppslukades sedermera av romarna.

Uttrycket "en Pyrrhusseger" förekommer nu allmänt i pressen beträffande USA. En politisk fredskonferens skulle tillsättas av FN för att avgöra Koreas framtida öde. Två uppfattningar har gjort sig gällande beträffande sammansättningen av denna. Skulle det bli en "rundabordskonferens", där även icke-krigförande stater skulle vara närvarande, främst Indien, och där alla deltagare vore likvärdiga. Eller skulle den, som Sovjets ombud Vysjinskij uttryckte det, vara "fyrcantig", det vill säga att förhandlingarna skulle föras liksom mellan två mitt emot varandra sittande fientliga parter.

Förslaget om en rundabordskonferens hade från början framförts av FN:s ordf. kanadensaren Pearson i samråd med generalsekreterare Dag Hammarskjöld. Till förslaget anslöt sig Storbritannien och samtliga länder inom det brittiska samväldet (utom Sydafrika), Sovjetunionen, de Skandinaviska länderna m. fl. För det "fyrcantiga" förslaget röstade USA och länder som går i dess ledband, främst de sydamerikanska republikerna och bland europeiska stater Grekland.

Indien är nu uteslutet från fredskonferensen. Voteringen i FN:s politiska utskott gav visserligen majoritet för Indiens deltagande i konferensen, men i generalförsamlingen, där det avgörande beslutet skulle fattas, erfordras $\frac{2}{3}$ majoritet, vilket ej kunde gå att uppnå mot USA:s vilja. Inför denna situation undanbad sig Indien att komma i fråga vid en omröstning.

Indien, vars intressen synnerligen nära beröres av fredskonferensens arbete, kommer således att stå utanför, medan t. ex. en så fjärran liggande stat som Abessinien kommer att närvara. Konferensen kommer nämligen nu att bestå av de 16 krigförande FN-staterna jämte Sydkorea å ena sidan samt å den andra av Nordkorea, Kina och Sovjetunionen, ehuru Sovjetunionen *ej* kan anses som krigförande makt.

USA har till synes segrat. Men kanske skall det visa sig att det i verkligheten är en Pyrrhusseger. — "Jag bryr mig inte om", sade Vysjinskij, "ifall det blir en rundabordskonferens. Jag är känd för att göra eftergifter. Låt oss göra bordet fyrcantigt, det spelar ingen roll för mig vilken form bordet får."

Så slutade Vysjinskij. Låt oss instämma! Bara det blir förhandlingar och förhandlingar tills det blir en fred, en fredlig fred!

Elisabeth Tamm

Svarta och vita i Sydafrika

Tre fula gubbar arbetar med förkalkad envishet på att sabotera freden i världen: Syngman Rhee i Korea, Adenauer i Västtyskland och dr Malan i Sydafrika.

De är alla omkring 80 år gamla — och borde för länge sen vara pensionerade från politiskt arbete.

Vi skall här ta en titt på gubben Malan, som med

hård hand regerar Sydafrika och som med lagliga och olagliga medel bragt fiendskapen mellan vita och svarta till kokpunkten.

"Sydafrika är hatets land. Hatet har sin upprinnelse inte i rasskillnaderna utan i fruktan, och denna fruktan stiger ur kampen för brödet. Boerna blev under förra seklet fördrivna av den brittiska

Dr Malan, Sydafrikas premiärminister och olycka.

imperialismen, därför hatar de engelsmännen, som kunnat utbreda sig i Kapstaden, Sydafrikas kulturcentrum.

Nu har boerna blivit majoritet och håller på att fördriva engelsmännen. Därför hatar engelsmännen boerna. De infödda hatar de vita, för att dessa tagit jorden ifrån dem och nu tränger ihop dem i små reservat. De vita hatar de svarta för att de är många och hotar minoriteten i landet. De vita hatar också indierna, för att de är lika duktiga affärsmän som de vita och förtjänar lika mycket. För den skull uppväcker europeerna hat hos de svarta mot indiererna och anstiftar pogromer, och de för sin splittringspolitik in bland negrerna där de försöker sätta upp den ena stammen mot den andra. Så har de anvisat en del av zulufolket att flytta till reservat i Kalahariöknen där hottentotterna bor, varav naturligtvis strid mellan de svarta uppstått.”

Detta är en snabbskiss av tillståndet i Sydafrika. (Ur Frit Danmark.) Missnöjet bland de färgade har varit i ständigt stigande. De har varit utestängda från sin egen jord, från sina egna rikedomar, som helt enkelt tagits av de vita. De har fått arbeta för usel lön i de vitas gruvor och fabriker. Och behandlingen av dem har på de sista åren blivit allt värre.

År 1948 var det sista valet före valet i år. Då levde ännu den berömde general Smuts, och hans parti, The United Party, det förenade partiet, som var liberalt, ville ge vissa rättigheter åt de färgade massorna. Men dr Malan i spetsen för det Nationalistiska partiet stämplade den ärevärdige Smuts och hans parti som ”kommunister” och började en ny politik, som så småningom berövat de färgade alla rättigheter.

Genom en följd lagar har de färgades små återstående rättigheter inskränkts och deras tillstånd förvärrats. Genom en lag 1948 berövades asiaterna, bland dem 300 000 indier, sin rösträtt. Negrerna hade redan 1936 mist sin rösträtt (utanför Kapkolonien). Samma år gavs de vita i Sydvästafrika rätt att välja 6 medlemmar i Sydafrikas andra kammare. Sydvästafrika är detsamma som tyskarnas koloni före första världskriget, av Nationernas förbund överlämnat som mandat till Sydafrika. Alla vita i denna koloni är nazister och Malans trofasta anhängare. Deras röster blir avgörande till Malans fördel när så behövs.

1949 genomdrevs en lag som upphävde en tidigare lag om arbetslöshetsförsäkring för de svarta arbetarna.

År 1950 kom en ödesdiger lag som gav regeringen rätt att skicka tio miljoner infödda och färgade till vilken del av landet den önskade. När som helst kan dessa mörkhyade arbetare få befallning att bryta upp från sitt hem och sin by och flytta dit där de behövs för industrin, lantbruket eller gruvorna.

Samma år antogs en lag om undertryckande av kommunisterna. Denna lag mötte dock mycken opposition, ty man visste att regeringen skulle beteckna alla opponerande partier som kommunistiska för att bli av med dem. Lagen har också använts på detta sätt.

1951 genomdrevs med största svårighet en lag som inskränkte de svartas rösträtt i Kapprovinsen, där de ännu hade något att säga. Bl. a. bestämdes att deras representanter måste vara — europeer.

Ytterligare en lag gör varje missnöjd medborgare till brottsling: det är kriminellt att uppmuntra eller använda ett språk som k a n uppmuntra till protester mot en lag eller att arbeta för att få en lag ändrad! Straff för överträdelse av denna lag är en eller flera av dessa tre: böter intill 500 pund, fängelse intill 5 år eller prygel.

I år har det varit nytt val i Sydafrika.

Den lag som skulle inskränka de svartas små rättigheter i Kapprovinsen fick inte den majoritet av två tredjedelar i parlamentet som lagen stadgade. Den förklarades dock antagen. Saken anmälades för Högsta domstolen, som förklarade den ogiltig.

Men Malan gav sig inte. Han ”vädjade till folket”. Genom val. ”Detta blir den vite mannens sista chans!” lär han ha sagt.

Valet blev en seger för Malan. Hans majoritet i parlamentet hade förut vilat på 8 mandat. Nu har han 33. Nationalistpartiet ökade med 24 mandat. De

(forts. å sid. 10)

Tre Dikter

av Ingrid Kåre

Barnbidrag

Se på fru Svensson —
ett barn till!
Och har redan så många!

Ett barn till —
vad tänker dom på?
Det måste vara beräkning!
Barnbidrag . . .

Ja, barnbidrag —
hon får det bra, fru Svensson,
köper snart bil —
köper sig kylskåp.

Hon köper väl tvättmaskin —
anställer jungfru.
Hur skall hon annars få tid
med alla barn?

Se på fru Svensson —
hon får det bra.
Ett barn till,
och har redan så många
barnbidrag.

Då blev det ingen tid

Nu, sade de gamla,
har vi det bra.
Barnen är vuxna,
de klarar sig själva nu.

Vi sitter och tänker
hur underligt livet är.
När barnen våra var små
blev det sällan tid
för annat än brödbekymmer.

Det var slit och släp
för kläder och födan —
vi lämnades ingen ro,
det blev ingen tid.

Nu har vi gott om tid —
nu har vi det bra.
Nu är det bara det
att de inte har tid
med oss.

För inte så länge sen

Till en gammal mor

En gång kom hon långtifrån
till stugan i skogen.
Hon lämnade hembygd och kära
och följde en man —
följde en man som målat
framtiden rosenröd.
Men framtiden blev en annan —
fattigdom, nöd.
Stugan på ett rum och kök blev trång
barn varje år.
Ofta saknades bröd och kläder för
sjukdom, arbetslöshet.

När hon födde sitt åttonde barn
sade doktorn ifrån:

— Nu måste det vila till, min fru,
om ni skall klara er.
Ni med ert dåliga hjärta och
blodpropp i benet.
Kommunen i hemorten ordnade
under klagan och knot
att barnen kom ut i bygden
på olika ställen.
Hon fick en månads vila
på fattighuset.

Jag mötte henne en gång
då barnen var vuxna.
Dåliga var hennes ben, klent
hennes hjärta.
Men hon var mycket fin i
sin första kappa.

Ellen Yngve

som nu är uppe i de sextio, har bakom sig ett författarskap med religiös bakgrund, dock sällan med rent religiösa konflikter. Hennes ljusa livssyn och skarpsynta humor har gjort hennes böcker njutningsrika också för en publik som inte delar hennes tro, men som har samma vänliga inställning till mänskligheten.

Hennes första roman, Signe Hedmarks äktenskap, kom år 1924 med en fortsättning först 1939 under titeln Eldbärare. Det är en lågmäld skildring av en kvinnas äktenskap med brodern till den man hon i verkligheten älskar. Vad som griper i denna historia är den andliga styrka som genom smärta och längtan når fram till en hållbar livsinställning. Det är ingen gottköpslösning i någon riktning, det är en allvarlig människas seger över omständigheterna. Signe Hedmarks äktenskap är en god bok med vemodig underton: Sådant är livet!

Detsamma gäller flera av Ellen Yngves romaner: Fädernegården, I lust och nöd, Munken Tomas, Trampgräs och några novellsamlingar. Vemodstonen genombrytes dock ofta av humoristiska och realistiska skildringar, som stannar i minnet.

Hundratals noveller och små historier ur livet har spritts över landet i tidningar och tidskrifter, utgivna av fredsföreningar, nykterhetsrörelsen och andra ideella rörelser. Den som en gång fått ögonen på namnet Ellen Yngve går inte förbi ett av hennes bidrag.

Detta kommer säkert också att slå in på den ljusa lilla novell som Vi kvinnor idag ger sina läsare.
Gunhild Tegen.

Rostfärgat

av Ellen Yngve

Ingenjör Hagman kände sig ganska ensam i den lilla stad han nyss kommit till och i viss mån även i fabriken där han var anställd. Han tillhörde en stor, lyckligt lottad familj, där man mest levat för varandra och helst umgåtts inom släktkretsen.

Så var det även här. Fritiden upptogs väl mest av fortsatta studier, men fick han en ledig stund gick han till sin äldre bror, anställd i samma företag och gift med en glad och gästfri flicka från hemorten.

Under våren, efter flera års äktenskap, hade makarna fått sitt första barn, en knubbig och levnadsglad liten tös med det värst eldröda hår som tänkas kan.

Farbror Jonathan skänkte henne först en skallra, så en silversked och en docka, som lillan bet näsan av. Nu var det höst, Kristina höll på att växa ur sin vackra babykorg.

Denna gång kom farbror släpande med en rejäl björksäng med höjbara grindar på sidorna, men i den var alla lillans sängkläder för små. Mor fick till att sy, och farbror Jonathan beslöt sig för att även köpa en stor varm yllefilt. Den där tjusiga bomullsfilt, som mamman stickat, var väl inte för vinterbehov!

En mulen och blåsig lördagsafton stod han således i fröken Tekla Petterssons manufakturaffär vid Kungsgatan och pratade tafatt med ett ungt, kvinnligt biträde. Hon lyfte en kartong från en av hylorna och vecklade ut en tjock, mjuk, halvstor yllefilt i rostbrunt och guldgult med sagomotiv i mönstret.

— Detta är den bästa barnfilt som vi har, sade flickan enkelt, och för en så hög kvalitet är den inte dyr heller...

— Den är mycket vacker, medgav Jonathan Hagman. Men flickan som ska ha den råkar vara alldeles rödhårig. Jag undrar om inte denna gröna skulle gå bättre ihop med hennes hår?

Hagman grep varsamt om hörnet på en ljusgrön filt med blommönster, som lagts vid sidan av den roströda.

— Den är inte så lätt och mjuk, sade flickan ärligt. Vi ska prova hur den andra går till rött hår.

Hon lyfte filten mot sitt eget vackert kammade huvud.

Ingenjör Hagman blev blodröd i ansiktet. Det var länge sedan han känt sig så olycklig.

— Jag märkte verkligen inte att fröken har samma hårfärg som min lilla brorsdotter, stammade han förvirrad.

Längre kom han inte förrän en skarp gumröst avbröt dem från andra ändan av disken:

— Helena, gå över till banken och växla hundra kronor! Jag övertar kunden om ett ögonblick.

Helena gick, mjuk och rank, med en vänlig nick åt ingenjör Hagman. Han köpte den filt hon föreslagit.

*

När han på kvällen kom till broderns hem med sin gåva var han ännu uppriven. Och därtill var han olik sig på något sätt — han verkade lycklig.

— Jag måste ha sårat den rödhåriga flickan, sade han till svägerskan, sedan han berättat om den fatala händelsen i Petterssons manufakturaffär. Inte så mycket för att jag sa att lillan är rödhårig, men jag sa det i minst lika beklagande ton, som du brukar använda när du talar om detta ofrånkomliga faktum.

— Det var väl snarare ett nöje för flickan, att höra att det fanns en enda människa på jorden som inte lagt märke till att hon är rödhårig, sa hans snälla svägerska.

— Hon har så vackra naglar, inte lackerade utan naturliga. Och hon visade inte att hon var stött.

— Fröken Pettersson är ingen gås, sa Jonathans bror rejält. Di var åtta syskon, och fröken Pettersson tog hand om flickan när hon var liten. Hon är faster till jantan.

— Känner du dom?

— Här i stan har mest alla människor reda på varandra. Hon, jag menar röda Helena, spelar cello i orkesterföreningen. Gumman, fastern, lär vara fin på piano . . .

Jonathan suckade med ett stänk av avund.

— Musikalisk tillika, tänkte han vemodigt. Orkesterföreningen var en för honom stängd värld. De enda musikinstrument han med framgång försökt sig på var stålkam och lergök.

— Det var glädjande att höra att du kan intressera dig för flickor, gäckades hans svägerska. Lillan vaknade och avbröt samtalet.

Det blev mycket smått och gott som farbror ansåg att lilla Kristina kunde behöva denna vinter.

Och allt detta och mera till inköptes hos Petterssons på Kungsgatan.

*

Första gången han kom dit efter den aldrig glömda oktoberkvällen kände den rödhåriga på en gång igen den ännu lika förlägna kunden.

— Fröken Pettersson måste gå till banken, började han och tummade på hattbrättet. Jag hann aldrig förklara att jag inte kommit att lägga märke till frökens hårfärg.

— Det förstod jag på en gång, sade hon med ett litet glittrande skratt. Man kan undra om det blir till sorg för er lilla brorsdotter, att hon är rödhårig.

— Det beror väl på hur pass fördomsfri omgivningen är och hur föräldrarna tar det?

— Mig har det aldrig generat det minsta, svarade hon muntert. Jag var ju van vid faster. Hon hörde också till den rödbrokiga boskapen, men för henne var det ett verkligt lidande att hon var lite olik andra.

— Och nu har guldets blivit silver . . .

— Jaa, tidigt. Allt som är egenartat hos en människa som man håller av tycker man om.

— Så är det verkligen, instämde Jonathan rodande.

— Helena! avbröt på nytt den gälla gumrösten. Det är en kund här som ska med tåget och önskar se på gardiner.

Det var som vanligt många kunder på lördags-eftermiddagen.

— Rackars käring, tänkte Jonathan bistert. Varför ska jag aldrig få tala fem minuter med denna trevliga människa?

*

Sedan han i realskolan svärmat för en svartlockig yrhätta hade han sorgfälligt undvikit att umgås med flickor. Den jantan bara lekte med hans känslor och visade sig falsk och opålitlig. Då vändes svärmeriet i ovilja och han beslöt att leva efter en viss bestämd princip: Han skulle inte tänka på kvinnor, det for man bara illa av. Han skulle akta sig för kvinnliga vänner, akta sig för att drömma om ens "den rätta". Han skulle vänta tills någon skenbar slump en dag förde honom samman med en kvinna som passade honom. Så länge han inte ägde just något att gifta sig på hade han det lugnast så. Men snart — snart kunde han binda sig vid en kvinna. Och nu började han undra över sina känslor. Det var något alldeles särskilt med denna flickan Pettersson. Den dag han inte såg henne var en för-

Cykeltjuven

Om film och böcker

Kommer ni ihåg en film som hette *Cykeltjuven*? Den bestulne mannen som spelade huvudrollen var en italiensk cykelreparatör, som återgick till sitt yrke när rollen var färdig, sägs det. Det var en äkta prestation. Kanske ännu bättre var den lilla pojken som spelade sonens roll, — han som hjälpte sin pappa att söka efter tjuven. Sällan har jag sett något så förtjusande och gripande som deras vandring genom storstaden för att bland tusentals cyklar hitta den enda rätta — den som blivit stulen från fadern.

Kommer den filmen igen i er stad, försumma inte att se den! Den tål att ses mer än en gång. Det är sådana filmer vi önskar oss: äkta vara! Också en annan italiensk film som inte är för gammal att komma upp igen är *En söndag i augusti*. Också där förekommer barn och ungdom och deras problem på ett verklighetsnära sätt. Med allvar och humor och ett kryllande liv. Den hör till dem man kommer ihåg länge.

En relativt ny film, *Kom tillbaka, lilla Sheba!* hinner nog alla se som så önskar. Den är amerikansk, och skildrar en sida av amerikanskt liv som man sällan ser på film. Den spelas på ett mästerligt sätt av den skådespelerska som har huvudrollen. Denna mrs. Booth, som först i sin medelålder "upptäckts", gör en märklig sak av sin trista roll. Hennes kamp mot makens alkoholism är mer än rörande, den är tragisk. Orsaken till hans defekt kan synas oss dunkel, men är amerikanskt förklarlig.

Om jag nu också försöker begränsa mig till de tre bästa böcker jag läst i år, är det visserligen mycket

svårare att göra ett urval — därför att det ännu finns så många fler bra böcker än filmer. Den till tiden första, läst redan i början av året, är Laurens van der Posts berättelse *Vågspel i det inre*. Det är en utsökt skildring från Brittiska ostafrika — inte en skildring av de aktuella striderna mellan svarta och vita, men lika fullt om både svarta och vita och några av deras öden. Bokens charm är nästan obeskrivlig, dess djupa godhet och milda blick på människan är välgörande. Och stråk av en sagans skönhet drar genom den urgamla pinjeskogen på det utforskade berget.

Den andra boken är Sara Lidmans *Tjärdalen*. Norrbottens fattigdom och isolering stiger fram, ömt och insiktsfullt skildrade. Ingen bör låta avskräcka sig av det norrbottniska talspråket — fast man för sörlänningars skull önskar att boken försetts med ordlista.

Alldeles nyutkommen i september är Gösta Carlbergs bok *Hemlängtan*. Det är inte bara bokomslaget, ritat av författaren, som är utsökt vackert — hela denna värld av österländska färger och bibliska personer har en sagans glans och konturskärpa, som borde göra boken som skapad för högläsning. Det är inte en troende bok, men den är uppbygglig. Den visar hur människan kan hitta hem till sig själv och utveckla sin inneboende godhet trots vidriga yttre förhållanden. Det låter inte modernt och är det inte heller. Gösta Carlberg bryr sig inte om att vara modern i sin diktning — han är liksom van der Post på upptäcktsfärd i österled, men också hans färd är ett "vågspel i det inre".

Gunhild Tegen.

lorad dag. Och efter de korta stunder han fick samtala med henne i hennes arbete längtade han intensivt efter ett nytt sammanträffande.

Det var något varmt, mjukt, pålitligt och moderligt i hennes sätt att samtala, tänka, röra sig innanför disken. Och hon hade börjat rodna när han kom in i affären. Hon följde honom med hela sitt väsen till dess han försvann utanför dörrglaset.

Snart var det Jonathan Hagman som troget väntade utanför orkesterföreningens lokal till dess övningen för dagen avslutats och han fick följa Helena till hennes port.

Följande påsk reste de till hans föräldrahem för att förlova sig. Gamla fröken Pettersson grät nog i tysthet. Men hon gillade Jonathan. När de unga var

ute tillsammans brukade hon i ensamma kvällar spela på pianot *Hjärtats saga*.

En kväll, när Helena märkte att fastern grätit, sade hon för att muntra upp den gamla:

— Vet faster vad? Jonathan och jag tror att vi ska få ett rödhårigt barn.

— Vad i fridens dag säger du, flicka? Du menar väl aldrig heller . . .

— Lugna dig, faster lilla, skrattade Helena. Det dröjer nog minst två år innan våran faster behöver tänka på den barnungens första filt. Kom ihåg att den ska vara rostfärgad . . .

— Kunde tro det, muttrade gumman torrt. Jag har alltid sökt efter biträden, som lagt varorna i rätt bokstavsordning.

Tankar

av en filosof

Böcker som en gång gripit en som starkast kunna stundom få stå årtionden på hyllan utan att man kommer sig för att läsa dem om igen. Man orkar av en eller annan anledning inte. Det kan bero på att boken är av så hög rang. Den uppfordrar en till en samling som vi inte känna oss beredda för. Kan också vara en brist i boken som ger oss en förkänsla av tyngd, av att inte få luft, inte komma till befriande uttryck för det som den för oss in i.

*

Jag vet alltför väl hur vanskligt det är att säga vad en författare medvetet tänkt på av det hans skildring kommer att uppleva.

Vad gick han ut för att se? Kanske tomheten, perspektivet ut i ödsligheten, den gapande klyftan mellan människa och människa. Dessa gamla på deras vindsrum kunna vi annars tycka sutto så väl inpassade i verkligheten, och kanske tyckte de så själva, men en sådan här kväll se vi den vanliga verkligheten blekna bort omkring dem, bli likgiltig och obefintlig, och ensamheten breder sig runt omkring. Det främmande räknas för intet. Hjärtat söker ett hjärta, och det är långt till ett sådant.

*

En opposition skall icke vänta att bli angripen för vad den verkligen är och vill, utan för det som makten vill att den vill . . .

*

Den som har den typiska majoritets- eller minoritetsåsikten, den blir dock någorlunda förstådd. De som får sitta emellan bli de som ha andra tycken än dem man på grund av deras "grupp" skulle tillskriva dem. De som ha verkliga åsikter alltså — om dem kan sägas att de aldrig äro kända för de åsikter de ha. Mycket möjligt förresten att de flesta i en grupp ha verkliga åsikter och att endast helt få i gruppen ha gruppmeningen. Men var och en av oss, när han ser på andra, så gör han dem alla till gruppmedlemmar.

*

Var och en lever i den känslan att han blir rätt förstådd. Han glömmet för det mesta att så inte är. Det är en fiktion som ligger djupt i naturen och dess avsikter.

Hans Larsson.

Från våra avdelningar

Avesta firade 8 mars med föredrag, underhållning, 40 närvarande. Har skaffat Vi Kvinnor till läkarmottagningar och lasarett.

Eskilstuna firade 8 mars under festliga former. Studiecirkeln i organisationskunskap livligt uppskattad.

Göteborg Hisingeavd. hade medlemsmöte 11 mars. 59 deltagare, 4 nya medlemmar. 14 mars vårfest med 120 deltagare. 585 ex. av Vi Kvinnor har sålts under kvartalet.

Gbg Västra har vid varje medlemsmöte inbjudit cirka 30 utomstående. Deltog i Hollandinsamlingen med 317 kr.

Gbg Östra har fått 35 nya medl. Sål 400 ex. av Vi Kvinnor.

Hagfors. 12 mars firades Internationella Kvinnodagen.

Halmstad hade offentligt möte 28 mars. 110 deltagare, 4 nya medlemmar.

Hudiksvall årsmöte med supé. Disk. om skolmåltider.

Hällefors årsmöte 11 mars. 4 nya medl. Arbetar för en tvättstuga och ny bussrutt för matvaror.

Iggesund har förutom vanliga månadsmöten haft en barnfest för 250 barn.

Jonsered. 10 jan. barn- och familjefest, 12 febr. fredsmöte, 16 mars firades Intern. Kvinnodagen.

Kolsva har haft kläddemonstration med föredrag.

Koskullskulle har haft årsmöte i samband med Intern. Kvinnodagen. 3 nya medlemmar.

Lenhovda hade 50 deltagare vid marsmötet.

Linköping har haft Lise Lindbäck, Oslo, som talare. 60 deltagare.

Luleå 20 mars firades Intern. Kvinnodagen.

Malmberget har haft 8 möten under arbetsåret samt en barnfest.

Malmö har haft möten 6 jan. och 5 febr. samt 8 mars.

Nacka Boo diskussionsmöte om skolmåltider. Massmöte om barnlitteratur och film med Birgit Hedström som inledare. 60 deltagare.

Norrköping firade Intern. Kvinnodagen i mars. 16 april offentligt möte med Rektor Hermelin som talare. Fröken E. Tamm medverkade med uppläsning av dikter och fröken Barbro Hermelin med sång. 150 deltagare.

Nybro hade julfest 4 jan. med 125 deltagare. 18 april samkväm.

Partille möten i jan. och febr. Studiecirkel i föreningskunskap.

Skellefteå februari och marsmötet. Talare fru Gissberg och Margit Andersson.

Sollentuna samkväm 14 mars med Red. Gunnäs som talare.

Sthlms Läns distrikt har haft lyckade studiesöndagar med Gunhild Tegen, Valborg Svensson, Bengt Gunnäs, Rodny Ohman, Socialkurator Sääv, rektor H. Hermelin som talare.

Surahammar hade barnfest 7 mars med 70 barn och 15 mammor. På kvällen dans med 150 deltagare.

Svängsta 10 febr. offentligt möte med Lise Lindbäck. 90 deltagare.

Vetlanda årsmöte den 22 febr. med tal av fru Margit Karlsson. 50 närv.

Vålberg fest den 15 febr. också för barn.

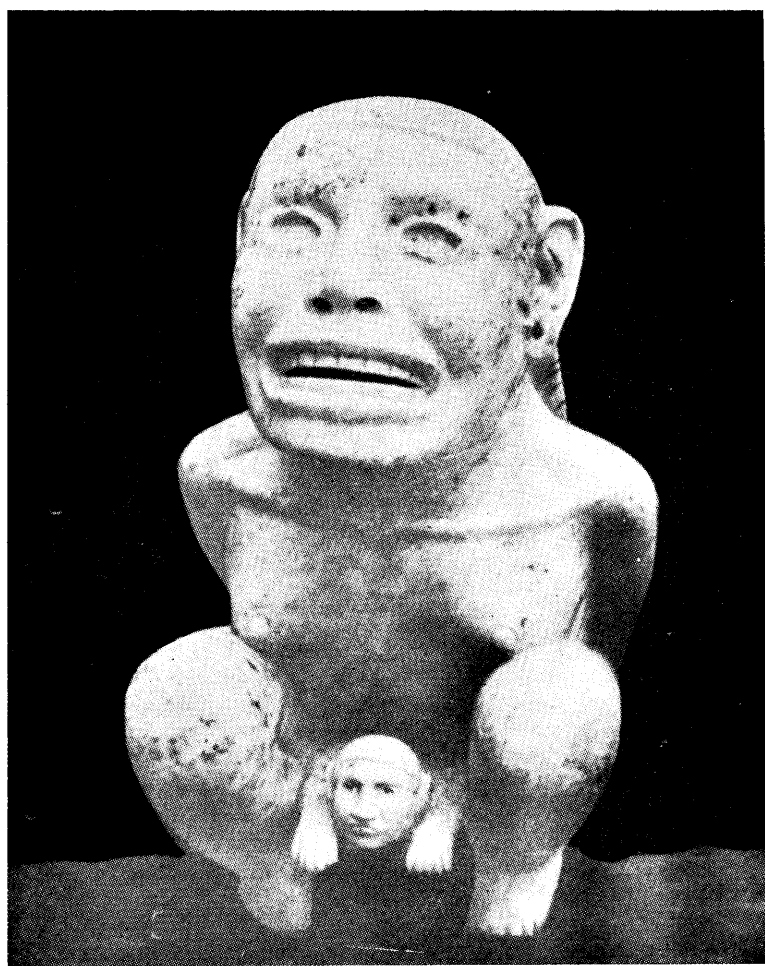
Värnamo årsmöte i februari med teater, musik och sång. Inbjudningsmöte i mars. Vidare besök i handelsträdgård under sakkunnig ledning.

Ruth Bohman:

Barnafödandet – En sportprestation?

Från urminnes tider, då människan hade kommit så långt i sin utveckling, att hon kunde använda sin hjärna till tankearbete, har barnafödandet betraktats som något, som ställde människorna i förbindelse med övernaturliga krafter. I ett primitivt samhälle, där kvinnan genom sitt arbete för det kollektiva hushållet var jämställd med mannen, måste detta livets under, som hon ensam var förmedlare av, ha gett henne en särställning. Som födande kvinna blev hon föremål för vördnad. De primitiva gudabelätna i mänsklighetens barndom hade kvinnligt kön. Vi kan ännu spåra detta i gamla skulpturfragment och i olika folks mytologi. Men när kvinnans ställning i samhället blev annorlunda, när hennes arbete, hennes kropp och hennes barn blev en mans egendom, då förändrades också inställningen till den barnafödande kvinnan. Vördnaden förvandlades till skräck och avsky. Kvinnan fick föda sitt barn utanför boplatsten, ensam på marken eller i särskilda hyddor. Olika utvecklingsstadier och variationer av dessa förhållanden möter oss ännu i dag bland primitiva folk.

När de germanska folken kristnades, var de jordbrukare. Människorna var indelade i fria och trälar. De fria kvinnorna hade en rätt god ställning med myndighet över hemmets inre administration, men de var dock underställda husfadern. När hustrun födde barn, bestämde mannen, om det nyfödda barnet skulle få leva eller sättas ut. Med kristendomen kom det judiska folkets traditioner att sammansmälta med de germanska till en ouplöslig enhet. När det gällde kvinnans ställning, var det nog ingen svårighet för våra förfäder att förena de judiska traditionerna med sina egna. Där fanns likheter, men i Norden hade knappast kvinnans ställning som mannens egendom så tydligt blivit uttryckt som i Mose tionde bud: "Du skall icke hava begörelse till din nästas hustru, ej heller till hans tjänare eller hans tjänarinna, ej heller till hans ox eller hans åsna, ej heller till något annat som tillhör din nästa" (2 Mos. 20: 17, svenska kyrkobibeln av 1917). I bibelns berättelse om syndafallet, i prästernas förkunnelse om sexuallivet som något orent var det kvinnan, som utpekades. Hon var fresterskan, som lockade mannen till synd, men som fick sitt straff: "Med smärta skall du föda ditt barn." Inte nog med smärtan. Kvinnan, som födde barn, stod alltid vid dödens portar. Bland de s. k. civiliserade folken, där kvinnorna genom ett onaturligt liv i hopträngda stadssamhällen, dålig hygien och olämplig föda fick sin fysik försvagad, blev dödsfallen genom förblödning eller barnsängsfeber mycket vanliga. För 100 år sedan och tidigare kunde man med stora utsikter att bli sannspädd förutsäga en svensk kvinnas öde: "Många barn, de flesta döda före femte året. Död i barnsäng." För oss är alltså detta ett passe-

Jordens gudinna, också kallad Barnafödande kvinna, statyett på Mexikanska utställningen i Stockholm hösten 1952.

rat stadium, men det är nutid för många miljoner kvinnor i världen, t. ex. de indiska. Dock har ända in i våra dagar inställningen till barnafödandet som en plåga och ett straff och barnaföderskan som en oren varelse häftat vid kvinnan även hos oss. Så sent som på 1930-talet togs ritualen om barnaföderskors kyrkotagning bort ur den svenska kyrkohandboken.

Mot denna mörka bakgrund av förnedring och lidande kunde man kanske anse, att vi har det idealiskt. Vi har kostnadsfri läkarundersökning under havandeskapet, välutbildade barnmorskor och utmärkta förlossningsanstalter. Vi har också lustgasapparater för att göra själva förlossningsarbetet mindre plågsamt. Men allt detta är inte nog. Nu går vi till angrepp mot plågor och ångest. Är det nödvändigt att föda med smärta? I sin bok "Naturlig förlossning", som utkom på K. F:s förlag 1950, svarar den engelska sjukgymnasten Helen Heardman på denna fråga.

Hon anser, att grundlig kännedom om vad som sker vid en förlossning jämte speciellt utarbetad gymnastik ska kunna befria den födande kvinnan från fruktan och smärta. Hon framhåller också, hur viktigt det är att flickorna redan från barndomen genom gymnastik och sport får sin kroppsliga utveckling tillgodosedd. Har vi inte ofta trott, att sport var en angelägenhet mera för pojkar?

Den metod, som Helen Heardman har utarbetat, är praktiskt prövad, och boken innehåller också en lång rad entusiastiska uttalanden från engelska mödrar. När

boken utkom, diskuterades frågan i pressen, och det meddelades, att kurser pågick för utbildning av ledare för dylik gymnastik, liksom också kurser för blivande mödrar. Nu har några år gått, men största delen av de barnafödande kvinnorna är tydligen ännu okunniga om de möjligheter som finns. Det har ofta förvånat mig, att intresset för tillståndet på detta område synes vara så ringa. De flesta av oss kommer väl att föda ett eller flera barn. Har vi fött barn, så gäller det snart nästa generation. Ska man döma efter de historier, som berättas kvinnor emellan, helst för oerfarna blivande mammor, så har de flesta kvinnor livliga minnen av någon svår förlossning. Alltså måste ett stort behov av upplysning i denna fråga föreligga, och vi har alla ansvar, när det gäller att medverka till lyckligare förhållanden på detta område. Vi kan göra detta genom att skaffa oss kännedom om de nya metoderna samt genom att påverka blivande mödrar att fråga efter instruktörer på barnavårdscentralerna och anmäla sig som deltagare, där ovannämnda slags kurser pågår. Detta är inte bara ett steg på vägen för att befria oss från smärtan under de timmar, då ett barn gör sin entré, utan också ett led i kvinnans slutliga frigörelse från gamla magiska föreställningar, vilka tyvärr alltför ofta påverkar vårt tänkesätt.

Frivilligt föräldraskap

är översättningen av *Planned Parenthood*, en rörelse som haft kongress i Stockholm i juli 1953 och som här bildat en internationell federation. Som värd har stått Riksförbundet för sexuell upplysning. Både värden och gästen arbetar för sexuell upplysning, befolkningsfrågor, barnbegränsning osv. Särskilt den indiska delegatgruppen gav uttryck åt Indiens stora behov av både praktiska preventivmedel och sociala reformer för kvinnor och barn. I Indien arbetar *Planned Parenthood* för att lära kvinnorna preventivteknik, men också att vårda barnen bättre. Staten börjar offra pengar på daghem och hygien, därtill inspirerad av representanter för rörelsen *Planned Parenthood*.

Rörelsens upphov är amerikanen Margaret Sanger, som blev den nya federationens president. Hon har alltifrån sin ungdom arbetat för att kvinnorna inte skulle tvingas till oönskat barnavandenskap. Hon har smådats och suttit i fängelse för sin verksamhet — men är nu den bedrade och åldrade pionjären som allimer ser sina idéer övertagna av vetenskapsmän och läkare och praktiserade över hela världen. Både den indiska delegaten Lady Rama Rau, som blev verkställande ordförande, och Margaret Sanger presenterades i svensk radio tillsammans med Elise Ottesen-Jensen, RFSU:s skapare i Sverige.

SVARTA OCH VITA . . . (forts. från sid. 3)
andra två partierna minskade i mandat men hade 8 000 flera röster än Malans anhängare.

Genom segern i detta val har parlamentet blivit högsta domstol i lagfrågor, och Malan kan regera som han vill med sin majoritet, som han säkert inte kommer att rubba med flera val.

Vad skall nu komma? De infödda är fem gånger så många som de vita. Skall de låta sig nöja — länge?
G. T.

Frågespalten

Om ni har bekymmer av något slag och ingen att anförtro er åt eller om ni känner er ensam och längtar efter kontakt, så kan ni skriva era frågor och funderingar till "Frågespalten", Vi Kvinnor, Box 180 73, Stockholm 13, — och Sofia skall försöka svara.

"Ung och dum" skriver:

"Jag undrar vad jag skall göra för att inte vara så blyg och undfallande både bland kamrater och äldre. Somliga, ja, kanske de flesta, törs säga sin mening och framträda och läsa, sjunga eller spela på möten, fast de inte kan så mycket bättre än jag. Jag ville gärna uträtta något för freden, men jag törs inte åta mig något, för att jag är rädd att inte klara ett uppdrag. Så har det jämt varit, också när jag var barn. Jag var alltid rädd. Nu är jag snart 20 år, det är ju löjligt att vara så bakom. Vad säger Sofia om detta?"

Svar:

Ni är visserligen ung, men knappast dum. Ni behöver nog lite extra uppmuntran som motvikt mot er brist på självförtroende. Kanske har ni som liten blivit avsnoppad för ofta när ni ville hjälpa till? Om ni är med i SKV och vill delta i arbetet på ett eller annat sätt, kan ni vara lugn för att bli väl mottagen. Tala med någon i styrelsen som ni känner, och säg som det är: att ni är för blyg att uppträda på möten och åta er uppdrag — men att ni gärna vill hjälpa till. Kommer ni bara med i er grupp eller avdelning, kommer känslan av blyghet och ensamhet att försvinna och ni har inte tid att tänka såna "dumheter". — För äldre personer är det inte alls osympatiskt om en ungdom är lite "undfallande" eller "blyg" — det är bara så ovanligt.

S o f i a.

Riksdagsmännen har varit på resa i Norrbotten.

I Luleå passade SKV:s Norrbottensdistrikt på att uppvakta de båda riksdagstalmännen i en fråga som de länge haft uppe: Har riksdagen beaktat att vi behöver industrier i Norrbotten som sysselsätter kvinnliga arbetare?

Den skrivelse de framlade hade stöd också hos andra kvinnogrupper. I Gällivare har samtliga partiernas kvinnliga fullmäktigeledamöter deltagit med underskrifter. Alla resande riksdagsmän tillställdes skrivelsen.

APPELL

till all världens kvinnor

Kvinnornas Världskongress, samlad i Köpenhamn i juni 1953, och representerande hundratals miljoner kvinnor från 70 länder, vädjar till er — kvinnor i alla länder, av alla raser, oberoende av er politiska åskådning, er religiösa uppfattning eller er samhällsställning — att sammansluta er ännu närmare i kampen för att tillförsäkra varje kvinna hennes fulla medborgerliga rättigheter, varje barn trygghet och välfärd, och för att bygga en värld där mänskligheten kan leva i fred.

Vi är stolta över den stora insats kvinnorna redan gjort för att minska spänningen i världen.

I denna stund, när världens folk är fyllda av nytt hopp om att internationella tvister skall kunna lösas på fredlig väg, är vår uppgift som kvinnor angelägnare än någonsin.

Enade måste vi kräva att ett stillestånd på rättfärdig grund undertecknas i Korea och att fientligheternas upphörande följes av en rättvis och varaktig fred.

Enade måste vi göra slut på de krig som nu pågår i Viet Nam och Malacka.

Enade måste vi uppnå en fredlig lösning av Tysklands, Österrikes och Japans problem.

Kolonial exploatering och utländskt herravälde är ett brott mot folken och ett allvarligt hot mot världsfreden. Låt oss hålla samman med de miljoner män och kvinnor som heroiskt kämpar för frihetens heliga sak, för nationellt oberoende och rasernas likställighet. Låt oss kämpa för folkens rätt att bestämma över sig själva.

Kvinnor i hela världen!

De krafter som motsätter sig en fredlig lösning av internationella problem och ständigt hotar att dra mänskligheten ned i krigets avgrund, skapar aggressiva block och militärbaser. Det är vår uppgift att besegra dessa krafter.

Låt oss kämpa med ännu större beslutsamhet för lösning av internationella problem genom förhandlingar mellan vederbörande länder.

Enade kan vi som tillsammans utgör en stor makt i världen genomdriva att dessa förhandlingar leder till att en fredspakt slutes mellan de fem stormakterna.

En sådan pakt kommer att möjliggöra en minskning av de enorma militärutgifter som i denna dag sänker folkens levnadsstandard i många länder och allvarligt hotar våra barns framtid.

Enade måste vi kräva att våra regeringar förbjuder tillverkning och bruk av atomvapen och bakterievapen och alla vapen för massförstörelse. De våldiga tillgångar som på detta sätt skulle frigöras kunde i stället användas till förbättring av människornas levnadsvillkor och som bidrag till samhälleliga framsteg.

Må vi med större fasthet än någonsin kräva att våra regeringar förbjuder krigspropaganda och sådan propaganda som uppammar hat mellan folken.

Vår insats för ungdomen är av största betydelse. Låt oss uppfostra våra barn till att älska freden, framåtskridandet och vänskapen mellan folken.

Kvinnor i hela världen!

Kvinnornas Världskongress riktar en maning till alla kvinnor, oberoende av ras, nationalitet, religiös eller politisk åskådning och till alla kvinnoorganisationer, nationella och internationella: Låt oss förena våra ansträngningar för att förverkliga de krav som kongressen framlagt i sin "Deklaration om kvinnornas rättigheter". Låt oss förena våra krafter för att försvara våra barns liv och hälsa.

Låt oss arbeta tillsammans!

Låt oss ena oss för att skapa och utveckla handel, vänskap och kulturutbyte och därigenom göra alla folks liv rikare!

Låt oss gemensamt slå vakt om kvinnornas och barnens intressen!

Genom oss skall freden segra!

Svenska kvinnors vänsterförbund

har förbundsmöte i Göteborg den 26-27 september. Lokal (med expedition): Vita Bandet, Slottskogen.

Söndagen den 27 september offentligt möte.

Vi Kvinnors följetong

JAKOBS SKUGGA

av Gunhild Tegen

har utkommit som bok. 176 sid. Pris 7 kr.

Vid rekvisition hos författaren av minst 4 ex. 6 kr per ex. Boken säljes vid årsmötet i Göteborg (med förf:s namnteckning om så önskas.)

Halvårsprenumeration på Vi Kvinnor för 2 kr. kan göras vid Göteborgsmötet eller direkt Box 180 73, SkV, Stockholm 18.

Tidningen **Vi kvinnor**
i demokratiskt världsförbund
Utgivare: Andrea Andreen
Köpmantorget 2, Stockholm

Redaktionskommitté:
Gunhild Tegen, Valborg Svensson

Utkommer med nio nr per år.
Prenumerationspris per år: Kr. 4: —.
Lösnummer 50 öre (kommissionärer antagas).
Postgiro 51323, Box 18073, Stockholm 18.
Svenska Kvinnors Vänsterförbund.

Förbundsstyrelsens lokaler är belägna i
Kungsgatan 79, Stockholm. Tel. 53 19 61.

Sthlms Bokindustri AB 1953

Bilden till vänster är från Milanos slum.

UR INNEHÄLLET:

ELISABETH TAMM: En Pyrrhusseger	2
Svarta och vita i Sydafrika	2
INGRID KÄRE: Tre dikter	4
ELLEN YNGVE: Novellen	5
GUNHILD TEGEN: Cykeltjuven	7
HANS LARSSON: Tankar	8
RUTH BOHMAN: Barnafödandet	10
Frågespalten	10
Appell	11

Pris 50 öre